

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 95
March 2007

Tysi c v. Poland - 5410/03

Пресуда 20.3.2007 [Section IV]

Член 8

Член 8-1

Почитување на приватниот живот

Одбивање да се изврши терапевтски абортус и покрај ризиците од сериозно влошување на видот на мајката: *повреда*

Факти: Апликантката долги години страдала од тешка кратковидост. Кога по третпат останала бремена, побарала медицински совет, зашто била загрижена дека бременоста може да се одрази врз нејзиното здравје. Секој од тројцата офталмолози со кои се консултирала заклучил дека, поради патолошките промени во ретината, би постоел сериозен ризик по нејзиниот вид доколку таа ја доноси бременоста до рокот. Сепак, и покрај барањата на апликантката, тие одбиле да и' издадат уверение со кое се одобрува да ја прекине бременоста, зашто, иако постоел сериозен ризик од одлепување на ретината, тоа не било извесност. Апликантката исто така, се консултирала со општ лекар, кој издал уверение кое ги наведувало ризиците на кои нејзината бременост ја изложувала, и врз основа на проблемите со нејзината ретина, и последиците од нејзино повторно породување по двете претходни породувања со царски рез. До вториот месец на бременост кратковидоста на апликантката веќе значително се влошила, на обете очи. Таа била прегледана од раководителот на гинеколошко – акушерското одделение во јавна болница, доктор Р.Д., кој не нашол медицинска основа за вршење терапевтски абортус. Оттука, апликантката не можела да ја прекине бременоста и го родила своето трето дете со царски рез. По породувањето, нејзиниот вид и натаму се влошил како резултат на крварењето во ретината. Таа била, исто така, информирана дека, бидејќи промените во нејзината ретина се во многу напредната фаза, тие не може да се коригираат со операција. Конзилиум од лекари заклучил дека нејзината состојба бара лекување и секојдневна помош и ја прогласил за лице со значителен

инвалидитет. Апликантката поднела кривична пријава против др. Р.Д., но истрагата била прекината од месниот обвинител врз основа на тоа што не постоела причинско-последична врска меѓу одлуката на лекарот и влошувањето на видот на апликантката, зашто крвавањето било веројатно во секој случај. Не е поведена дисциплинска постапка против лекарот, зашто не е утврдена професионална небрежност. Апликантката, која сама ги подига своите три деца, сега е регистрирана како лице со значителен степен на инвалидитет и се плаши дека на крајот ќе ослепи.

Право: Законите што го регулираат прекиноот на бременост ја допираат сферата на приватниот живот, зашто, кога жената е бремена, нејзиниот приватен живот станува тесно поврзан со фетусот во развој. Немало потреба да се определи дали одбивањето на абортус претставувало попречување, зашто околностите на предметот, а особено природата на жалбата, чинат да е посоодветно предметот да се испитува исклучиво од гледна точка на позитивната обврска на државата да го осигура физичкиот интегритет на идните мајки. Домашното право дозволува абортус само ако двајца здравствени работници издадат уверување дека бременоста претставува закана по животот или здравјето на мајката. Лекар кој прекинува бременост кршејќи ги условите специфицирани со законодавството е виновен за кривично дело казниво со затворска казна до три години. Согласно Полската федерација за жени и семејно планирање, ова има тенденција да ги одвраќа лекарите од издавање уверенија, особено во отсуство на транспарентни и јасно дефинирани процедури за определување дали во поединечен случај се исполнети правните услови за терапевтски абортус. Од своја страна, Владата ги призна слабостите на начинот на кој Законот се применува во пракса.

Потребата од процедурални заштитни мерки стана уште порелевантна кога се јавува несогласување околу тоа дали предусловите за законски абортус се задоволени во конкретниот случај, било меѓу бремената жена и нејзините лекари, или меѓу самите лекари. Во вакви случаи, применливите законски одредби треба да се формулирани на начин што ќе обезбеди јаснотија за правната положба на бремената жена и ќе го намали одвраќачкиот ефект што законската забрана на абортус и ризикот од кривична одговорност може да го имаат врз лекарите. Откога законодавецот решил да го одобри абортусот, тој морал да го одбегне структурирањето на неговата законска рамка на начин што го ограничил неговото користење во пракса и да воспостави постапка во која се барало независно и компетентно тело да издаде образложена одлука во писмена форма, откако на мајката ќе и даде можност да ја изнесе својата аргументација. Ваквите одлуки мора да се навремени, за да се одбегне или спречи штетата по здравјето на мајката. *Expost facto* ревидирањето на ситуацијата не може да ја исполни таа функција. Отсуството на вакви превентивни процедури во домашното право може да претставува повреда на позитивната обврска на Државата. Апликантката страдала од тешка кратковидост во односниот момент и се плашела дека бременоста и раѓањето може и натаму да го загрозат нејзиниот вид. Во светлина на нејзината медицинска историја и советот што и бил даден, не може да се каже дека нејзините стравови биле ирационални.

Иако релевантното законодавство препишува релативно брза и едноставна процедура за донесување одлуки за терапевтски абортус, врз основа на медицински фактори, тоа не пропишува конкретна процедурална рамка за третирање и разрешување на несогласувањата, било меѓу бремената жена и нејзините лекари, било меѓу самите лекари. Иако согласно општиот закон лекарот може да добие второ мислење, тоа не им дава на пациентите процедурална гаранција дека ваквото мислење ќе биде добиено или, пак, право да го оспорат во случај на несогласување; ниту пак се осврнува на

поконкретното прашање на бремена жена која бара законит абортус. Соодветно, не беше покажано дека домашното право, онака како што е применето во случајот на апликантката содржи делотворен механизам способен да определи дали се исполнети условите за законит абортус. Ова создаде ситуација на продолжена несигурност како резултат на која апликантката претрпе тежок стрес и страдање околу можните негативни последици врз нејзиното здравје. Ниту пак одредбите на граѓанскиот закон за надомест на штета и' понудиле можност да го оствари своето право на почитување на нејзиниот приватен живот, бидејќи единствен правен лек што тој го понудил бил во форма на обештетување за претрпената штета. Ни кривичната или дисциплинската постапка не можеле да ја спречат штетата по нејзиното здравје. Само ретроспективните мерки не се доволни да понудат соодветна заштита за физичкиот интегритет на поединците во ваква ранлива положба како апликантката. Во светлина на сите околности, полската држава не ја исполнила својата позитивна обврска да го заштити правото на апликантката за почитување на нејзиниот приватен живот.

Заклучок: повреда (шест наспрема еден глас).

Член 41 – EUR 25,000 за непарична штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.